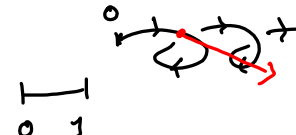

$$\vec{r}: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^n$$

$$\vec{r}(t) = (x_1(t), x_2(t), \dots, x_n(t))$$

$$\vec{v}(t) = \vec{r}'(t) = (x_1'(t), \dots, x_n'(t))$$

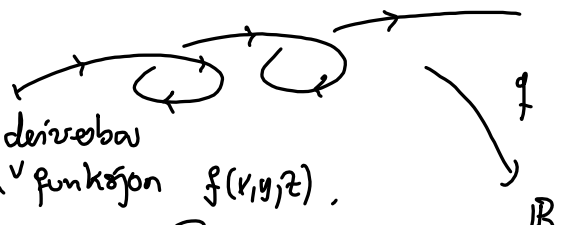
$$v(t) = \|\vec{v}(t)\|$$

$$\vec{a}(t) = \vec{v}'(t) = (x_1''(t), \dots, x_n''(t))$$

Oppgave: $r(t) = (\cos(t), \sin(t))$, $t \in [0, 2\pi]$.
Regn ut \vec{v} , v , \vec{a} .

Kjernerregelen for parametriserte kurver.

$\vec{r}: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}^3$

La f være en funksjon $f(x, y, z)$.

$\frac{d}{dt} f(r(t))$?

$$f'(r(t)) \cdot r'(t) = \left(\frac{\partial f}{\partial x}(r(t)), \frac{\partial f}{\partial y}(r(t)), \frac{\partial f}{\partial z}(r(t)) \right) \cdot \begin{pmatrix} x'(t) \\ y'(t) \\ z'(t) \end{pmatrix}$$

$$= \frac{\partial f}{\partial x}(r(t)) \cdot x'(t) + \frac{\partial f}{\partial y}(r(t)) \cdot y'(t) + \frac{\partial f}{\partial z}(r(t)) \cdot z'(t)$$

$$= \nabla f(r(t)) \cdot r'(t)$$

SETNING 3.21.: Dersom $\vec{r}: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^n$ er en deriverbar parametrisert kurve og dersom $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ er en deriverbar funksjon, så er $f \circ \vec{r}$ deriverbar, og

$$\frac{d}{dt} f(r(t)) = \nabla f(r(t)) \cdot r'(t)$$

Eksempel: Vi la temperaturen i et rom
 være gitt ved $T(\vec{x}) = f(\|\vec{x}\|)$,
 også la vi $\vec{r}(t)$ være en
 parametrisert kurve som beskriver
 en partikkel som beveger seg
 i rommet. Finn et uttrykk
 for hvordan temp. forandres seg
 for partikkelen m.h.p. t .

$$\|(x, y, z)\|$$

$$= \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$$

$$T(\vec{x})$$

↑
 plugges in $\vec{r}(t)$

$$\vec{x} = (x, y, z)$$

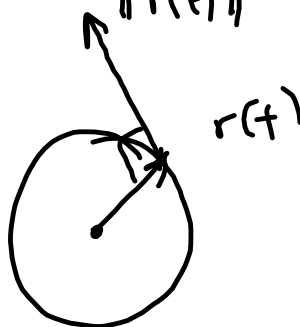
$$\frac{d}{dt} T(\vec{r}(t)) = \nabla T(\vec{r}(t)) \cdot \vec{r}'(t).$$

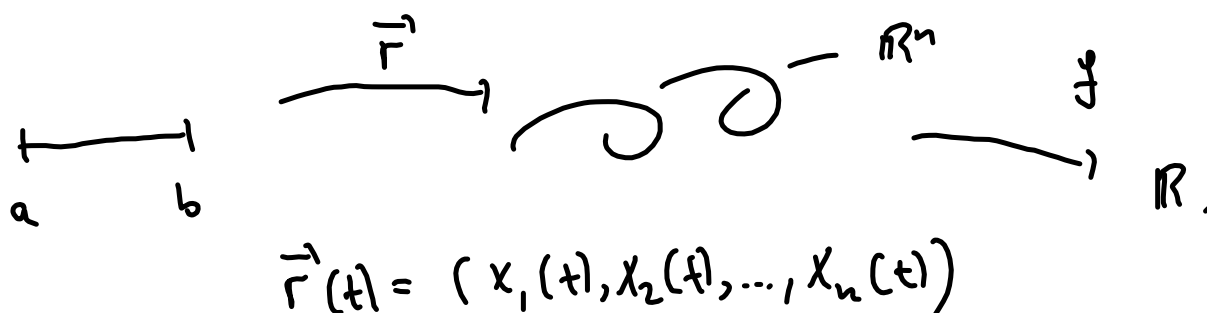
$$\nabla f(\|(x, y, z)\|) = \nabla f(\sqrt{x^2 + y^2 + z^2})$$

$$= f'(\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}) \cdot \left(\frac{1/2 x}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}, \frac{y}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}, \frac{z}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}} \right)$$

$$= \frac{f'(\|\vec{x}\|)}{\|\vec{x}\|} \vec{x}$$

$$\text{Så } \frac{d}{dt} T(\vec{r}(t)) = \frac{f'(\|\vec{r}(t)\|)}{\|\vec{r}(t)\|} \cdot \vec{r}(t) \cdot \vec{r}'(t).$$

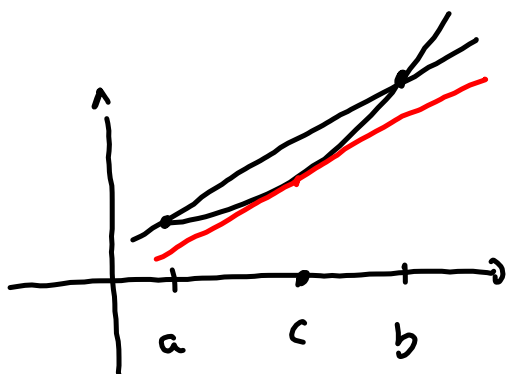

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = f(\vec{x})$$

MIDDELVERDISÆTNINGEN

Husk fra en variabel: f er deriverbar på $[a, b]$.

Da findes $c \in [a, b]$ s.a.

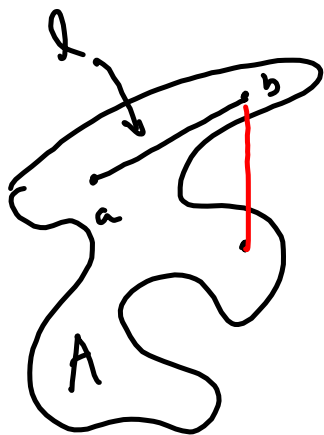
SETNING 3.2.3: La $A \subset \mathbb{R}^n$, la $f: A \rightarrow \mathbb{R}$

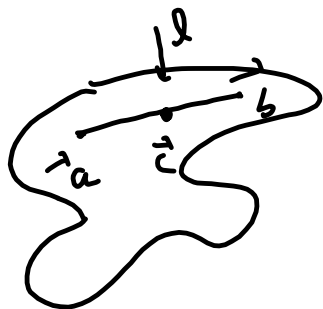
være deriverbar, og la

$\vec{a}, \vec{b} \in A$ s.a. det rette linjestykket mellem \vec{a} og \vec{b} er i A .

Da findes et punkt $\vec{c} \in \mathcal{L}$

s.a. $f(b) - f(a) = \nabla f(\vec{c}) \cdot (\vec{b} - \vec{a})$.

$$f(\vec{b}) - f(\vec{a}) = \nabla f(\vec{c}) \cdot (\vec{b} - \vec{a}).$$

Bevis: En parametrisering av linja l
er $\vec{r}(t) = \vec{a} + t \cdot (\vec{b} - \vec{a}), t \in [0, 1]$.

Observer: $\vec{r}'(t) = (\vec{b} - \vec{a})$

Definir $g(t) = f(\vec{r}(t))$.

Så nå er g en deriverbar funksjon på $[0, 1]$.

Fra Middelveisetningen: $\exists t_0 \in [0, 1]$

$$\text{så } \frac{g(1) - g(0)}{1 - 0} = g'(t_0)$$

$$\Leftrightarrow g(1) - g(0) = g'(t_0)$$

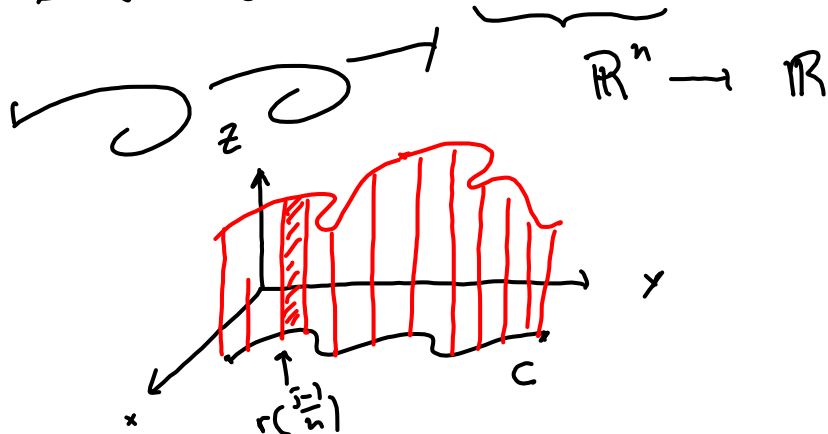
$$\text{så } f(\vec{b}) - f(\vec{a}) = g'(t_0).$$

Kjernerregel $g'(t_0) = f'(\vec{r}(t_0)) \cdot \vec{r}'(t_0)$
 $= \nabla f(\vec{r}(t_0)) \cdot (\vec{b} - \vec{a})$

Definir $\vec{c} = \vec{r}(t_0)$, og vi er fremme.

Linjeintegraler for skalarfelter

La $\vec{r}: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}^2$ være en
parameteriseret kurve C .

Anta at $f(x,y)$ er kontinuert
i nærheden av C .

$\int_C f$? Burde være arealet
av det røde området over.

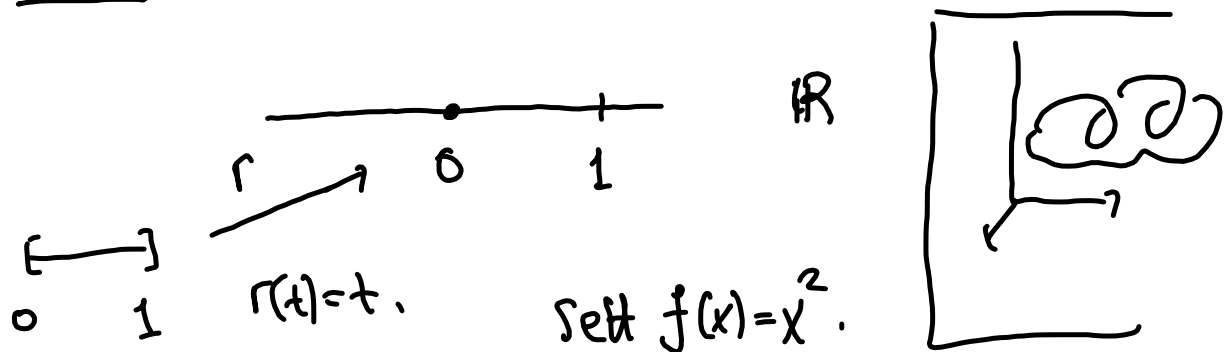
$$\text{Arealet: } \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{j=1}^n f(r(\frac{j-1}{n})) \cdot \|r(\frac{j}{n}) - r(\frac{j-1}{n})\|$$

$$\begin{aligned} & \left[\begin{array}{c} \text{---} \\ | \\ \text{---} \\ \frac{1}{n} \quad \frac{2}{n} \quad \dots \end{array} \right] = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{j=1}^n f(r(\frac{j-1}{n})) \cdot \left\| \frac{r(\frac{j}{n}) - r(\frac{j-1}{n})}{1/n} \right\| \cdot 1/n \\ & \approx \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{j=1}^n f(r(\frac{j-1}{n})) \cdot \|r'(\frac{j-1}{n})\| \cdot 1/n \end{aligned}$$

Dette er Riemann-integralet til $f(r(t)) \|r'(t)\|$.

$$\text{DEFINERER: } \int_C f ds := \int_0^1 f(r(t)) \cdot v(t) dt.$$

Eks 1: La kurven C være intervallet $[0,1]$.

Sjekk:

$$\int_C f ds = \int_0^1 f(r(t)) \cdot r'(t) dt$$

$$= \int_0^1 t^2 \cdot 1 dt = \frac{1}{3}.$$

Eks 2: Velg en annen parametrisering av C ,

p.eks: $r(t) = t^7$.

$$\int_C f ds = \int_0^1 t^{14} \cdot 7 \cdot t^6 dt$$

$$= \int_0^1 7 t^{20} dt = \left[\frac{7}{21} t^{21} \right]_0^1$$

$$= \frac{1}{3}.$$

Glatt kurve: Vi sier at en parametrisert kurve $\vec{r}: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^n$ er glatt dersom den er kontinuerlig og deriverbar på (a, b) .

$\vec{r}: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^n$ sies å være stykkvis glatt om det fins $a = a_0 < a_1 < a_2 < \dots < a_m = b$ s.å. \vec{r} er glatt på $[a_j, a_{j+1}]$.

DEF: La C være en stykkvis glatt parametrisert kurve $\vec{r}: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^n$, og la $f: C \rightarrow \mathbb{R}$ være kont.

Da definerer vi

$$\int_C f \, ds := \int_a^b f(\vec{r}(t)) \cdot v(t) \, dt$$

(forutsatt at integralet eksisterer).

